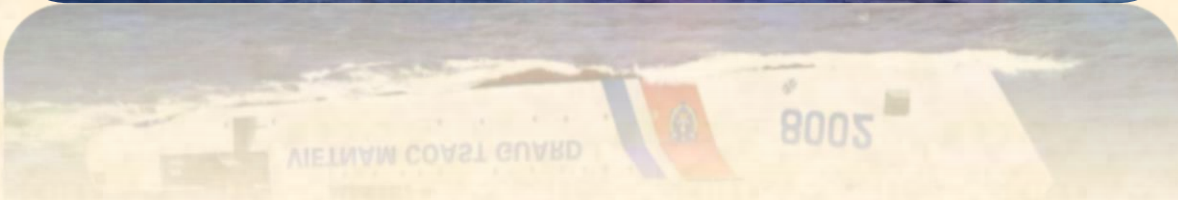




BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 22/06/2020)



Tình hình nổi bật

The Jakarta Post ngày 17/6 cho biết Bộ trưởng Ngoại giao Indonesia Retno LP Marsudi cho rằng cạnh tranh Mỹ - Trung không chỉ bao gồm những căng thẳng về ý thức hệ và thương mại mà còn có những vấn đề như nguồn gốc của virus covid, phân hoá chính trị tại WHO; quan hệ Mỹ - Trung ngày càng phân cực, mở rộng cạnh tranh trên nhiều lĩnh vực và mang tính khó đoán.

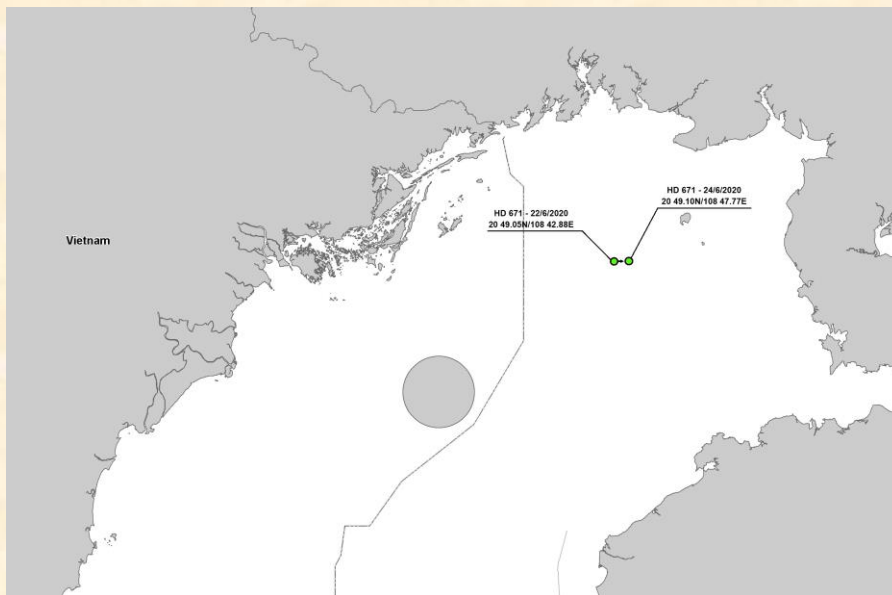
Ahmad Almaududy Amri ngày 18/6 trên Modern Diplomacy cho rằng các Công hàm vừa qua một lần nữa thể hiện Indonesia kiên trì phản đối các yêu sách của Trung Quốc trên Biển Đông với lập luận không chỉ dựa trên luật pháp quốc tế và phù hợp với các công hàm được đệ trình trước đó lên Liên hợp quốc vào năm 2010, mà còn đề cập Phán quyết Tòa trọng tài giữa Trung Quốc và Philippines. Về việc Bắc Kinh vẫn duy trì tuyên bố chủ quyền đơn phương dựa theo lịch sử, vốn đã bị Tòa bác bỏ, Amri cho rằng hiện nay Trung Quốc phải chứng minh rằng các tuyên bố của mình dựa trên luật quốc tế, hoặc phải tiến tới tìm ra các lập luận pháp lý mới để phù hợp với các cấu trúc pháp lý quốc tế hiện hành liên quan đến tranh chấp Biển Đông, bao gồm phán quyết của Tòa Trọng tài.

Dahnil Anzar Simanjuntak, Người phát ngôn BQP Indonesia, ngày 18/6 khẳng định rằng Indonesia sẽ không chọn đứng về phía Mỹ hay Trung Quốc sau những căng thẳng trên Biển Đông. Indonesia không có liên kết về hiệp ước quốc phòng với bất kỳ ai và ở bất kỳ đâu. Indonesia có quan hệ kinh tế mạnh với Trung Quốc nhưng điều đó không ràng buộc thái độ của Indonesia đối với Mỹ hay Trung Quốc. Indonesia sẽ tiếp tục triển khai ngoại giao quốc phòng và theo dõi những diễn biến trên Biển Đông.

Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo ngày 19/6 có bài phát biểu về “Europe and China Challenge” tại Hội nghị Thượng đỉnh trực tuyến Copenhagen Democracy, khẳng định Trung Quốc không chỉ là “quốc gia bất hảo” (rogue actor) với các nước láng giềng và cảnh báo Châu Âu về nguy cơ Trung Quốc ở cấp độ toàn cầu. Bài phát biểu dẫn lại hàng loạt các hành động gần đây của Trung Quốc với Hồng Kong, Ấn Độ, Biển Đông, Châu Âu, Mỹ và nhiều khu vực khác đều đang phải đối mặt với thách thức này, phải

rất cảnh giác và có các cách thức khác nhau để đối phó. Pompeo hi vọng sẽ có nhiều tuyên bố công khai và hành động của Châu Âu về “thách thức Trung Quốc” và Mỹ sẽ ủng hộ Châu Âu trong những nỗ lực này.

Cục Hải sự Quảng Tây ngày 19/6 ra cảnh báo hàng hải số 0021 cho biết từ ngày 22-24/6 tại Vịnh Bắc Bộ, tàu kéo “Dầu khí Hải dương 671” kéo theo giàn khoan “Dầu khí Hải dương 944” di chuyển từ vị trí có tọa độ 20-49.05N/108-42.88E đến vị trí có tọa độ 20-49.10N/108-47.77E; tổng chiều dài tàu kéo và giàn khoan 400m, chiều rộng 35m, tốc độ 4 knot.



Nhật báo Trường Giang (Hồ Bắc Trung Quốc) ngày 20/6 cho biết Cục Hải sự Quảng Đông ngày 21/6 sẽ tiếp nhận tàu tuần tra “Hải tuần” trọng tải 2.300 tấn từ tập đoàn đóng tàu Vũ Hán. Tàu có chiều dài 73,3 mét, rộng 14 mét, cao 6,2 mét, chiều cao mớn nước 4m, lượng giãn nước khoảng 2.300 tấn, năng lực hàng hải 5.000 hải lý, có thể duy trì hoạt động liên tục trong 40 ngày. Đây là tàu tác nghiệp có hệ thống trang thiết bị tiên tiến nhất, tính năng ưu việt nhất trong hệ thống hải sự của Trung Quốc. Tàu này sẽ được sử dụng cho các nhiệm vụ tuần tra, kiểm tra, bảo vệ, lắp đặt, tháo dỡ các trang thiết bị hỗ trợ hàng hải như phao nổi, đèn tín hiệu trên các tuyến hàng hải và

các cảng khẩu ở vùng biển phía Nam (Biển Đông), góp công lớn trong việc xây dựng “cường quốc biển” của Trung Quốc.

Tờ NHK ngày 21/6 đưa tin Trung Quốc đưa ra luật mới đưa lực lượng cảnh sát biển tích hợp nhiều hơn nữa vào lực lượng quân sự. Theo luật này, lực lượng cảnh sát biển sẽ có thể tập trận chung với quân sự, và trong tình huống khẩn cấp Quân ủy Trung ương sẽ nắm quyền điều hành cảnh sát biển.

Tờ Asahi ngày 22/6 đưa tin Chính quyền Thành phố Ishigaki, Tỉnh Okinawa (Tỉnh quản lý quần đảo Senkaku) đã thông qua dự luật làm thay đổi tình trạng hành chính của Quần đảo Senkaku. Theo dự luật, quần đảo này sẽ được đổi tên theo hành chính từ “Tonoshiro” sang thành “Tonoshiro Senkaku” để phân biệt với các vùng khác”.

Góc nhìn Quốc tế

+ Châu Âu - Mỹ:

Michèle A. Flournoy, Cựu Thứ trưởng Quốc phòng Mỹ phụ trách chính sách giai đoạn 2009 – 2012, ngày 18/6 đánh giá việc Trung Quốc ngày càng tự tin vào năng lực và nghi ngờ sức mạnh của Mỹ gây nguy cơ bùng nổ xung đột giữa 2 siêu cường. Hai thập kỷ qua, Quân đội Giải phóng Nhân dân Trung Quốc phát triển nhanh chóng về quy mô, sức mạnh, đồng thời đạt những bước tiến quan trọng trong lĩnh vực không gian mạng, trí tuệ nhân tạo và học thuyết quân sự. Đánh giá sức mạnh Mỹ đang suy giảm có thể khiến Trung Quốc tính toán sai lầm. Để ngăn chặn xung đột tiềm tàng, Mỹ cần tái thiết lập sức mạnh rắn đẽ: (i) chú trọng tới các công nghệ tiên tiến như trí tuệ nhân tạo, hệ thống không người lái; (ii) tăng cường tính thích ứng của các lực lượng tuyến đầu; (iii) phát triển các khái niệm tác chiến mới. Bên cạnh sức mạnh cứng, Mỹ cần: (i) khẳng định cam kết với khu vực Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương như triển khai thêm lực lượng tới khu vực, diễn tập với các đồng minh...; (ii) chú trọng các lĩnh vực cạnh tranh khác với Trung Quốc như công nghệ, chính trị, ý thức hệ; (iii) tận dụng lợi thế từ mạng lưới đồng minh và đối tác trong khu vực; (iv) tái khởi động Đối thoại chiến lược cấp cao với Trung Quốc như Chính quyền Richard Nixon từng làm.

Báo Thanh niên ngày 20/6 dẫn lời chuyên gia cho rằng Mỹ đang đẩy mạnh ngoại giao pháo hạm, tăng cường sức mạnh răn đe với Trung Quốc. GS Yoichiro Sato, Đại học Ritsumeikan Asia Pacific, Nhật Bản đánh giá: “Việc Mỹ điều động 3 tàu sân bay tham gia hoạt động ở Thái Bình Dương kết hợp cùng một số máy bay ném bom chiến lược B-1 Lancer là để đáp trả các hành vi của Trung Quốc ở Biển Đông, eo biển Đài Loan cũng như tình hình Hồng Kông”. Cựu Đại tá Carl O.Schuster, Bộ Tư lệnh Thái Bình Dương: “Việc Mỹ điều động 3 tàu sân bay hoạt động ở Thái Bình Dương ẩn chứa nhiều thông điệp. Về chiến lược, động thái trên là bước tiếp theo để tăng cường sức mạnh quân sự. Về chiến thuật, việc bổ sung tàu sân bay giúp hải quân Mỹ duy trì khả năng thực hành trực tiếp và liên tục ở khu vực này”. Chuyên gia Timothy R.Heath, Viện RAND cho rằng Covid-19 không hạn chế thực lực của hải quân Mỹ.

Tờ CNBC News ngày 21/6 trích học giả Mỹ về hành vi của Trung Quốc gần đây, cho rằng Trung Quốc đang tận dụng tình hình bất ổn trên thế giới để thúc đẩy chiến lược dài hạn: (1) Lợi dụng Mỹ phải đối mặt với khủng hoảng trong nước, gia tăng áp lực lên các nước láng giềng; (2) Sử dụng truyền thông giống cách Nga từng làm: tạo ra nghi vấn về các sự kiện đã xảy ra, gây suy giảm niềm tin vào dân chủ; (3) Không còn ưu tiên kiềm chế, sẵn sàng sử dụng hành động hung hăng để đạt được mục đích.

+ Các nước khác:

Tiến sĩ Dmitri Mosyako, Viện Hàn lâm Khoa học Nga, ngày 20/6 tại Hội thảo trực tuyến “Xung đột ở Biển Đông – những thách thức và mối đe dọa hiện nay” ở Moscow đánh giá chính sách đối ngoại của Việt Nam góp phần thúc đẩy hòa bình và ổn định ở Biển Đông, góp phần nâng cao vị thế và vai trò của ASEAN trên thế giới. Việt Nam kiên trì đường lối giải quyết xung đột bằng các biện pháp hòa bình, luôn ủng hộ việc sớm hoàn thành và thực thi COC. Việt Nam coi trọng việc hợp tác với các đối tác Châu Á và các nước khác, qua đó giúp giảm bớt căng thẳng ở Biển Đông.

Học giả David Brewster, Học viện An ninh Quốc gia, Đại học Quốc gia Úc, ngày 22/6 khuyến nghị Úc nên ủng hộ lập trường của Ấn Độ về vấn đề Himalaya nếu muốn có quan hệ đối tác chiến lược toàn diện với Ấn Độ. Cuộc đối đầu giữa Ấn, Trung ở biên giới là một phần trong chiến lược toàn diện của Trung Quốc, bao gồm các hành

động quyết liệt tại Biển Đông, Senkaku và cuộc tấn công mạng đối với Úc. Dù Úc nên tránh bị lôi kéo vào tranh chấp lãnh thổ, Chính phủ nên bày tỏ quan điểm ủng hộ các đối tác chủ chốt trước sự bất nạt giống như khi Úc cần sự giúp đỡ.

Tờ Financial Times, ngày 22/6 đánh giá sau cuộc đụng độ tại biên giới, Ấn Độ giờ đây đã xem Trung Quốc là một cường quốc thù địch và cách phản ứng khả dĩ hiện nay chính là xích lại gần Mỹ và các nền dân chủ Châu Á ví dụ như Nhật Bản và Úc, bắt chập trước đó Thủ tướng Ấn Độ đã cố gắng xây dựng quan hệ với Chủ tịch Tập và không chọn bên trong cạnh tranh Mỹ - Trung. Tờ báo cảnh báo mặc dù Trung Quốc có thể không cần lo lắng trong ngắn hạn, nhưng về dài hạn thì đây có lẽ là một tính toán sai lầm.

Biên tập: Tài Kiên

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc. Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.